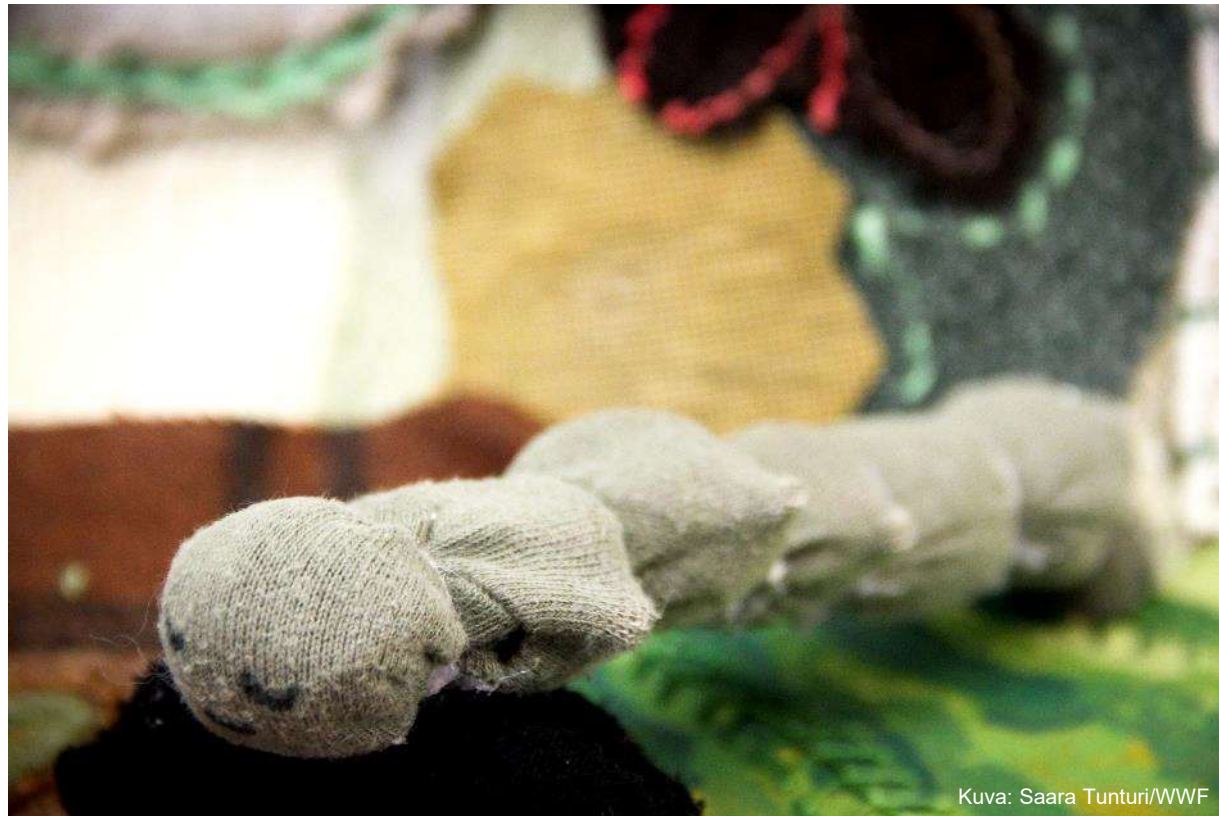

Ikäryhmä: 4-6v
Kesto: 15-25 min

Punahärön toukka

Kuva: Saara Tunturi/WWF

Suunnittelija: Sanna-Mari Savonmäki, HAMK

Punahärön toukka (*Cucujus cinnaberinus*)

Punahärö on noin sentin pituinen ikimetsissä elävä kovakuoriainen. Nimensä mukaan sen väri on huomiota herättävän punainen.

Punahärön toukat elävät useimmiten suurten, vanhojen, lahoavien haapojen kuoren alla ja syövät nilaa ja puussa eläviä muita hyönteisiä.

Aiemmin punahäröä tavattiin monin paikoin Etelä-Suomessa, mutta nykyään se on äärimmäisen uhanalainen ja sen näkeminen on harvinaista. Punahärö on luonnonsuojeluasetuksella rauhoitettu laji.

Kuva: Cosmin Manoi Shutterstock

Tarvikkeet

- 20 kpl vanhoja sukkia (oranssi on toukan väriyty luonnossa, mutta voit tehdä myös värikkäitä ja kuviollisia)
- Villalankaa
- Kierrätyskangasta, esimerkiksi lakanaa
- Kolme lyhyttä oksanpalaa/toukka (n. 5-7 cm) TAI rautalankaa (sivuleikkurit rautalangan leikkaamiseen)
- Silmiin/naamaan: tusseja TAI pieniä helmiä, ohuita neuloja, jotka menevät helmien reiästä läpi ja ompelulankaa TAI limaa ja helmiä/pieniä kiviä.
  - Valitse luokalle välineet toukan naamaan lasten taitojen sekä saatavilla olevan välineistön mukaan.

Työohje 1

- Valitse mieleisesi sukka ja leikkaa sukan varsi irti.
- Ota paloja lakanakangasta ja kääri ne rullaksi.
- Täytä sukka kankaalla. Lisää kangasta, jos toukka jää mielestäsi liian ohueksi.

Työohje 2

- Laita tikut poikittain kankaan alle.
- Leikkaa noin 10-15 cm pätkiä langasta (pätkien pituus riippuu täytetyn sukan paksuudesta).
- Kieputa ensimmäinen lanka toukan kaulaksi, tee solmu ja kiristä.
- Toista tämä uusilla langanpätkillä jokaisen jalan (3kpl) väliin.

Työohje 3

- Jalkojen jälkeen sukkaa tulisi olla vielä jäljellä muutama ”pampulaan”. Jatka loppu samalla tavalla, eli solmi lanka ja kiristä haluamasi välimatkoin.
- Kun toukka on mielestäsi tarpeeksi pitkä, leikkaa ylimääräinen pätkä sukkaa pois toukan peräpäätä.
- Voit piirtää toukalle naaman tussilla tai tehdä silmät pienillä helmillä, langalla ja neulalla ommellen. Silmät voi myös liimata ja silmiksi käy esimerkiksi myös pienet kivet tai liikkuvat askartelusilmät.

Ikäryhmä: 4-6v, 7-9v
Kesto: 15-45 min

Haapaperhonen

Kuva: Saara Tunturi/WWF

Suunnittelija: Sanna-Mari Savonmäki, HAMK

Haapaperhonen (*Limenitis populi*)

Melko harvinainen haapaperhonen on Suomen suurimpia päiväperhosia. Sen siipien kärkiväli on 7-9 cm, naaraat ovat koiraita kookkaampia.

Koiraat liitelevät mäillä olevien puiden latvoissa ja odottelevat naaraita omaa reviiriään puolustaen. Koiraita saattaa nähdä myös lentelemässä kosteilla sorateilla, juomassa vettä lätäköillä tai imemässä kosteutta hiekkatiellä. Myös eläintenraadot, mädäntyneet hedelmät tai ihmisen hikiset vaatteet houkuttavat haapaperhosta.

Nimensä mukaisesti haapaperhonen elää haapametsikoissa. Naaraat munivat munat yksittäin haavan lehdille ja toukan ainoa ravintoa ovat haavan lehdet. Talven toukka viettää horroksessa oksalla, haavan lehdestä valmistamassaan pussukassa. Keväällä, ennen muuttumistaan perhoseksi, toukka suojautuu linnuilta esittämällä pökälettä.

Kuva: Pekka Helo

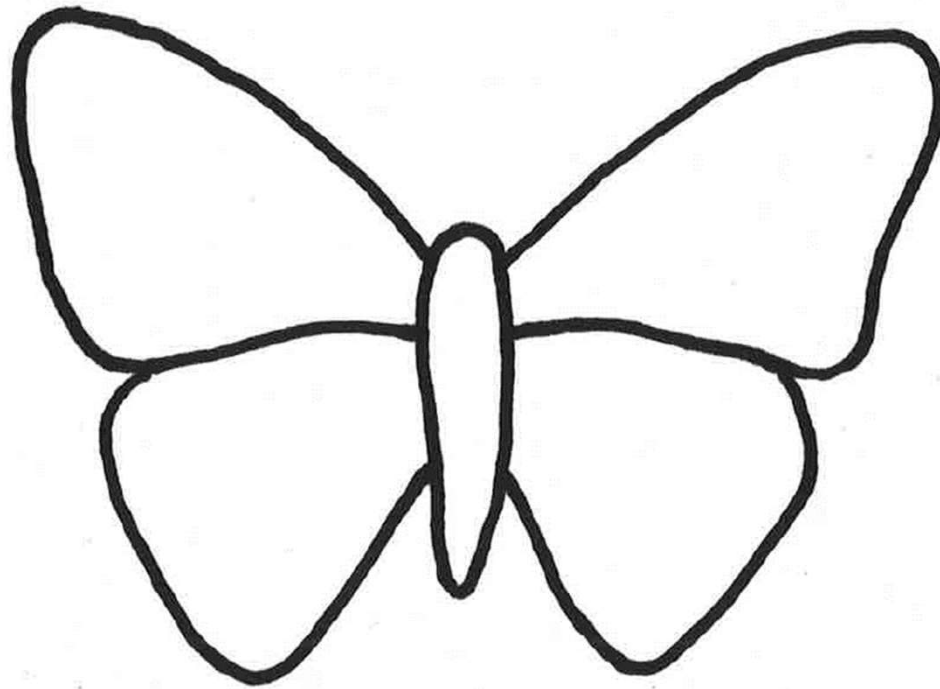
Tarvikkeet

- Perhosen kaava
- 20 kpl wc-paperirullia
- Pullovärejä tai aikakausilehtiä
- Yleisliimaa (Erikeeper) tai puikkoliimaa
- Siveltimiä tai liimaustikkuja liimalle
- Saksia
- (Ohutta rautalankaa/oksia)

Perhosen kaava

Työohje 1

- Leikkaa paperikaava irti.
- Leikkaa wc-paperirullan kartonkiosa auki.
- Kartonki kääntyy tässä vaiheessa voimakkaasti rullalle, joten taivuttele palaa vastakkaiseen suuntaan, jotta se hieman suoristuisi.
- Piirrä kartongille kaavan avulla perhosen ääriviivat ja leikkaa perhonen irti viivaa pitkin.

Työohje 2

- Maalaa pulloväreillä ja anna kuivua.
- Voit maalata molemmat puolet tai vain toisen.
  - Maalatessasi molemmat puolet, lapset voivat selata aikakausilehtiä ja etsiä niistä yksityiskohtia siipikuvioiksi sillä aikaa, kun maali kuivuu.
  - Aikakauslehden palat voi irrottaa joko saksin tai repien.
- Maalin ollessa kosketuskuiva, liimaa lehdistä leikatut palat siiven kuvioita jäljitellen.
- Lopuksi voit kiinnittää liimalla palan rautalankaa tuntosarviksi. Myös ohuet oksat tai piipunrassi soveltuvat tähän.

Huomioitavaa

- Vaikka ohjeessa puhutaan pulloväreistä, koko perhosen voi myös ”maalata” käyttämällä pelkästään aikakauslehtien paloja. Myös muita kierrätyspapereita tai vanhoja vesiväritöitä voi käyttää tähän.
- Jättämällä pohjamaalauksen kokonaan pois tai maalaamalla vain toisen puolen, työhön kuluva aika lyhenee. Tästä syystä kestoarvio on 15-45 min. Myös vanhempien lasten kanssa työ sujuu nopeammin, riippuen kuinka tarkasti haluaa haapaperhosen kuvioinnin maalata.